

Bendruomenės dalyvavimas siekiant įgyvendinti klimato politikos tikslus

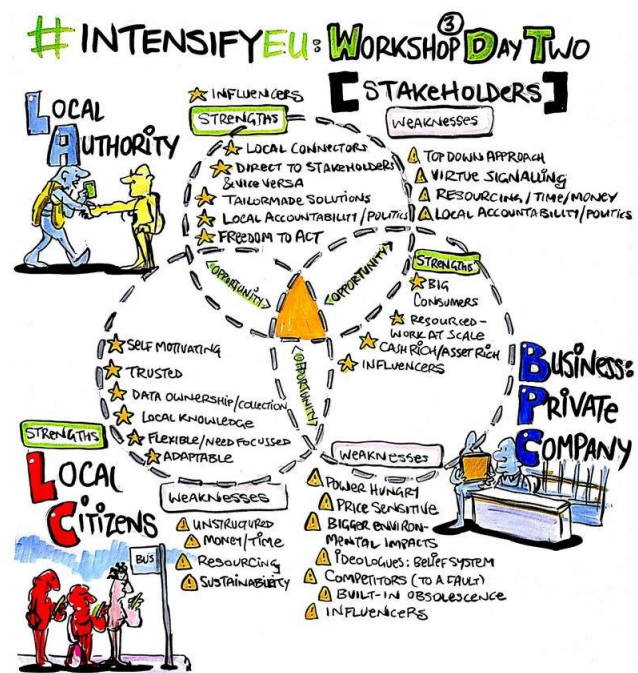
Terminas „klimato kaita“ šiandien girdimas ir suprantamas ne tik šios srities specialistų tarpe, nesvetimas jis ir visuomenei. Tiek specialistai, tiek valdžios institucijos, tiek visuomenė puikiai mato vykstančius procesus ir supranta jų grėsmę. Žinoma, dažnu atveju vis dar reikia akcentuoti sąsajas tarp mūsų veiklos, gyvenimiškų įpročių ir vysktančių procesų, tačiau vis daugiau pasaulinių iniciatyvų, veiksmų ir akcijų puikiai apie juos primena ir tai iliustruoja.

Priimta daugybė tarptautinių susitarimų, pagal kuriuos ES šalys siekia ambicingų anglies dvideginio mažinimo tikslų. Tačiau tam pasiekti vien valdžios institucijų pastangų neužtenka. Norint, kad šie tikslai būtų įgyvendinti, būtinas įvairių suinteresuotų grupių įsitraukimas ir dalyvavimas – valdžios institucijų, pramonės sektoriaus, visuomenės. Didelis vaidmuo tenka savivaldos institucijoms – jų pareiga ne tik parengti prisitaikymo prie klimato kaitos ir klimato kaitos švelninimo planus, bet taip pat ir suburti įvairias vietas suinteresuotas grupes šių planų priemonių įgyvendinimui.

Galima rasti gausybę gerų pavyzdžių kas šioje srityje daroma įvairiose Europos šalyse. Priklausomai nuo šalies, skiriasi pasirinkti modeliai ir priemonės – steigiamos visuomeninės dalyvavimo klimato kaitos problemų sprendime platformos, organizuojamos įvairios akcijos ar iniciatyvos, kuriami internetiniai portalai, kuriuose dalinamasi gerąja patirtimi ir idėjomis.

Kaip įtakoti visuomenę aktyviai dalyvauti procese, kaip pakeisti bendruomenės ir individualų elgesį, kad padidėtų piliečių pastangos sumažinti anglies dvideginio išmetimus – tai tikslai, kuriuos sprendžia 8 Europos miestai, projekto INTENSIFY (Anglies dvideginio emisijų mažinimas procese aktyviai dalyvaujant visuomenei) metu. Šis projektas yra dalinai finansuojamas „Interreg Europe“ programos lėšomis. Bendra projekto vertė - 2 092 955,00 eurų, įgyvendinamo laikotarpis - 2018 m. birželio - 2023 m. gegužės mėn.

Projekto metu vykstančiuose tematinuose renginiuose dalijamasi gerosios praktikos pavyzdžiais iš įvairių Europos šalių. Pavyzdžiui, Portugalijos miestas Almada yra išsipareigojęs iki 2050 metų 80% sumažinti išmetamų šiltnamio efektą

sukeliančių dujų kiekį. Siekdama šio tikslo, savivaldybė sukūrė priemonę – “Almados bendradarbiavimo klimato kaitos mažinimo srityje platformą“ – PLAC. Ši miesto tarybos iniciatyva yra puikus pavyzdys, kaip galima skatinti vietos bendruomenę imtis konkrečių veiksmų. Platforma yra savanoriško dalyvavimo forumas, kuriame įvairios suinteresuotos grupės dalijasi informacija ir žiniomis bei imasi konkrečių veiksmų anglies dvideginio emisijų mažinimo srityje. Platformoje aktyviai dalyvauja įvairių sričių ekspertai, vietos valdžios atstovai, nevyriausybinės organizacijos, įmonės, pilietinė visuomenė.

Kitas puikus pavyzdys iš Jungtinės Karalystės. Milton Keinso (miestas pietryčių Anglijoje) elektrinių transporto priemonių centras įdiegė eilę įvairių priemonių, skatinančių elektrinių automobilių populiarinimą mieste (daugiau informacijos anglų kalba <https://www.evexperiencecentre.co.uk>). To pasekoje elektrinių transporto priemonių savininkų skaičius Milton Keinse išaugo iki 5%, kas du kartus viršija JK elektrinių transporto priemonių savininkų vidurkį.

Populiarūs Europoje tampa ir atsinaujinančios energijos kooperatyvai. Kaip puikius pavyzdžius galima paminėti Europos atsinaujinančios energijos kooperatyvą RESCoop, Portugalijos atsinaujinančios energijos kooperatyvą Coopérnico, Vokietijoje įkurtus kooperatyvus. Tai yra bendros individualių žmonių elektrinės, į kurias investuoja visi norintys sau gamintis elektros energiją. Vokietijoje ši energijos gamybos rūšis yra labai populiari, beveik pusė Vokietijos energijos rinkos valdo individualūs žmonės. Vokietijoje energetiniuose kooperatyvuose dažniausiai yra naudojama atsinaujinanti energetika, tačiau kitose valstybėse energetiniai kooperatyvai gali naudoti ir iškastinį kurą.

Šios puikios iniciatyvos galėtų būti geras pavyzdžiais kaip glaudžiai bendradarbiauti bendruomenėms, ekspertams bei valdžios institucijoms siekiant įgyvendinti klimato politikos tikslus Lietuvoje. Daugiau informacijos šia tema galima rasti svetainėje <https://www.interregeurope.eu/intensify/>.